

ИНТОСАЙ – П10

Декларация от Мексико за независимостта на ВОИ

Принципите на ИНТОСАЙ се издават от Международната организация на Върховните одитни институции ИНТОСАЙ като част Рамката за професионални становища на ИНТОСАЙ.

За повече информация
посетете

www.issai.org

INTOSAI

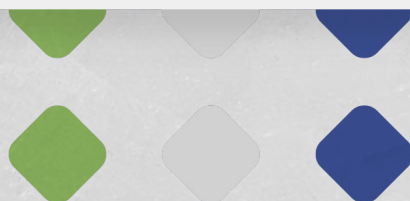
INTOSAI

ИНТОСАЙ, 2019 г.

- 1) Известен преди като МСВОИ 10: Декларацията от Мексико за независимостта на ВОИ
- 2) Декларацията е утвърдена през 2007 г.
- 3) Въведението е променено през 2018 г.
- 4) Със създаването на Рамката на ИНТОСАЙ за професионални становища (IFPP), обозначен като ИНТОСАЙ - П 10 с редакционни промени през 2019 г.

ИНТОСАЙ - П 1 е наличен на всички официални езици на ИНТОСАЙ: арабски, английски, френски, немски и испански

СЪДЪРЖАНИЕ

Декларация от Мексико за независимостта на ВОИ

Въведение	5
Общи положения	8
Принцип 1	8
Принцип 2	9
Принцип 3	9
Принцип 4	10
Принцип 5	10
Принцип 6	10
Принцип 7	11
Принцип 8	11

Декларацията от Лима от 1977 г. беше първият документ на ИНТОСАЙ, който изчерпателно излага значението на независимостта на Върховната одитна институция (ВОИ), напомняйки на членовете на ИНТОСАЙ, че ВОИ могат да бъдат обективни и ефективни само ако са независими от одитирания обект и са защитени от външно влияние. Курсът беше зададен и в следващите години темата за независимост бе дискутирана на множество събития на ИНТОСАЙ.

На 44-то заседание на Управителния съвет на ИНТОСАЙ в Монтевидео, Уругвай, беше създадена работна група и първоначално се оглавяваше от моя предшественик. Мандатът на работната група беше да проучи независимостта на ВОИ и да препоръча начини за постигане на реалистични подобрения в тази област.

Работната група за независимостта на ВОИ приключи своята работа и издаде своя финален доклад на 31 март 2001 г. В своя доклад работната група представи осем основни принципа за осигуряване на независимостта на ВОИ. В преамбюла на доклада председателят напомня на ВОИ, че те играят важна роля да изискват от правителствата да се отчитат за използването на публични средства и че те могат да предоставят независимо становище за качеството на управление в публичния сектор. Като настоящ председател заявявам, че това важи с пълна сила и днес, предвид нарастващия обществен интерес за надзор и отчетност.

Една от препоръките на работната група беше създаването на подкомитет с цел насърчаване независимостта на ВОИ и разработване на насоки за ВОИ. През 2001 г. станах председател на този подкомитет, който беше съставен от ВОИ, които бяха членове на работната група: Австрия, Антигуа и Барбуда, Камерун, Египет, Португалия, Саудитска Арабия, Швеция, Тонга и Уругвай. Първото нещо, което подкомитетът

беше помолен да направи беше проучване относно параметрите, свързани с независимостта, отчитайки различните режими и законови рамки.

От 2001 г. до 2004 г. подкомитетът работеше по разпоредбите за прилагане (примери), които биха показали какво се разбира под независимост на ВОИ. Проведено бе проучване за оценка на степента на съответствие на ВОИ с осемте основни принципа. По време на семинар на ООН / ИНТОСАЙ във Виена, Австрия, през 2004 г., много от ръководителите на ВОИ, които участваха, обсъдиха подробно независимостта на ВОИ.

От 2004 г. подкомитетът работеше по харта за независимостта на ВОИ и разработи указания за прилагане на осемте основни принципа, отчитайки различните видове ВОИ. Обширната консултация с ВОИ значително допринесе за качеството на документите.

Имам честта да докладвам, че подкомитетът приключи работата си. Изказвам благодарности на членовете на подкомитета за усилията и всеотдайността им, както и всички ВОИ, които допринесоха за нашата работа.

Шейла Фрейзър, FCA

Председател

Подкомитет по независимост

ВЪВЕДЕНИЕ

Общото събрание на Организацията на обединените нации (UNGA) в своите Резолюции 66/209 от 2011 г. и 69/228 от 2014 г. признава важната роля на върховните одитни институции (ВОИ) за насърчаване на ефикасността, отчетността, ефективността и прозрачността на публичния администрация, което води до постигане на целите и приоритети за национално развитие, както и международно договорените цели за развитие.

В Програмата за действие от Адис Абеба за финансиране на развитието, одобрена с Резолюция 69/313 от 2015 г. на ООН, държавите-членки се ангажират да засилят национални механизми за контрол, като върховните одитни институции, и да насърчават мобилизирането и ефективното използване на националните публични ресурси.

Този искане произтича от ясното признаване в Резолюция 69/228 на ролята, която ВОИ имат за насърчаване на отчетността на правителствата при използването на ресурси и на техните действия за постигане на целите за развитие. За да се гарантира, че ВОИ са способни да допринесат в този процес, документът насърчава държавите-членки надлежно да обмислят независимостта и изграждането на капацитет на ВОИ в съответствие с техните национални институционални структури.

Отчитайки, че независимостта трябва да остане всеобхватна цел на всички ВОИ,

резолюциите също вземат под внимание и насърчават държавите-членки да прилагат в съответствие с техните национални институционални структури, Декларацията от Лима относно указанията за одитните принципи от 1977 г. и Декларацията от Мексико за независимостта на ВОИ от 2007 г., която гласи:

Деветнадесетият конгрес на Международната организация на Върховните одитни институции (ИНТОСАЙ), проведен в Мексико:

- като взе предвид, че правилното и ефикасно използване на публичните средства и ресурси представлява една от основните предпоставки за доброто управление на публичните финанси и

ефективността на решенията на отговорните органи;

- като взе предвид, че Декларацията от Лима относно Указанията за одитните принципи (Декларацията от Лима) гласи, че Върховните одитни институции (ВОИ) могат да изпълнят своите задачи, само ако са независими от одитирания обект и са защитени от външно влияние;
- като взе предвид, че за постигането на тази цел наличието на жизнеспособна демокрация изисква всяка страна да има ВОИ, чиято независимост е гарантирана от закона;
- като взе предвид, че Декларацията от Лима приема, че държавните институции не могат да са абсолютно независими, а също че всички ВОИ трябва да имат функционална и организационна независимост, която им е необходима да изпълняват своите правомощия;
- като взе предвид, че прилагайки принципите на независимост, ВОИ могат да постигнат независимост чрез различни средства, като използват различни механизми;
- като взе предвид, че включените тук условия за гарантиране на независимостта илюстрират принципите и се счита, че осигуряват идеална среда за една независима ВОИ; към момента никоя ВОИ не функционира при наличието на всички тези условия и в тази връзка в допълнителните указания към декларацията са представени други добри практики за постигане на независимост:

Реши

- Да приеме, публикува и разпространи документ, озаглавен „Декларация от Мексико за независимостта“

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Върховните одитни институции приемат осем основни принципа, които произтичат от Декларацията от Лима и решенията, взети на XVII-ия Конгрес на ИНТОСАЙ (в Сеул, Корея), като необходими условия за правилно извършване на одит на публичния сектор.

Принцип 1

Наличие на подходяща и ефективна конституционална /законова/ правна рамка и de facto разпоредби за прилагане на тази рамка

Необходимо е законодателство, което подробно да урежда степента на независимост на ВОИ.

Принцип 2

Независимост на ръководителите на ВОИ и членовете (на институции с колегиална структура), включително гарантиране със закон на срока на

мандата и имунитета за нормално изпълнение на техните задължения

Приложимото законодателство определя условията за назначаване, преназначаване, наемане на работа, освобождаване от длъжност и пенсиониране на ръководителя на ВОИ и членовете на институциите с колегиална структура, които са:

- назначавани, преназначавани или освобождавани от длъжност чрез процедура, която осигурява тяхната независимост от изпълнителната власт (виж Указания 9030: „Указания и добри практики, свързани с независимостта на ВОИ”);
- назначавани за достатъчно дълъг и точно определен срок, позволяващ им да реализират своя мандат без да се страхуват от прилагане на репресивни мерки;
- с имунитет срещу съдебно преследване за извършено действие, в миналото или в настоящето, което произтича от нормалното изпълнение на техните задължения.

Принцип 3

Достатъчно широк мандат и пълна свобода на действие при изпълнение на функциите на ВОИ

ВОИ трябва да са оправомощени да одитират:

- използването на публични средства, ресурси или активи от получател или ползвател, независимо от неговия правен статут;
- събирането на приходи, дължими на държавни или публични институции;
- законосъобразността и редовността на отчетите на държавни и публични институции;
- качеството на финансовото управление и отчетността; и
- икономичността, ефикасността и ефективността на дейността на държавни и публични институции.

Освен ако това не е изрично посочено в закона, ВОИ не одитират политиката на държавни или публични институции, а се ограничават до одит на изпълнението на тяхната политика.

При спазване на законите, които се отнасят до тях, ВОИ не подлежат на получаване на конкретни указания или на намеса от страна на законодателната или изпълнителната власт при:

- избора на теми за одит;
- планирането, изготвянето на програма, извършването, докладването и проследяването на резултатите от своите одити;

- организацията и управлението на своите институции;
- изпълнението на своите решения, когато налагането на санкции е част от техните правомощия.

ВОИ не трябва да са въввлечени или да се предполага, че са въввлечени по какъвто и да е начин в управлението на организациите, които одитират.

ВОИ не трябва да допускат служителите им да развият твърде близки взаимоотношения с одитираните от тях обекти, за да могат да останат обективни и да бъдат възприемани като такива.

ВОИ трябва да имат пълна свобода на действие при изпълнение на своите функции, те трябва да сътрудничат с правителството или държавните институции, които се стремят да подобрят използването и управлението на публични средства.

ВОИ трябва да използват подходящи работни и одитни стандарти, както и етичен кодекс, основани на официалните документи на ИНТОСАЙ, Международната федерация на счетоводителите или други признати органи, утвърждаващи стандарти в съответната област.

ВОИ трябва да представят годишен доклад за дейността си на законодателната власт и на други държавни органи, съгласно конституцията и законите, както и да го оповестяват публично.

Принцип 4

Неограничен достъп до информация ВОИ трябва да имат достатъчни правомощия да получават своевременно, безпрепятствен, директен и свободен достъп до всички необходими документи и информация за изпълнение на законовите им отговорности.

Принцип 5

Право и задължение да докладват за работата си ВОИ не трябва да бъдат ограничавани да докладват за резултатите от одитната си дейност. Те трябва да са задължени по закон да докладват поне веднъж годишно за резултатите от одитната си дейност.

Принцип 6

Свобода да вземат решение относно съдържанието и подходящия момент за одитните доклади, както и за тяхното публикуване и разпространение

ВОИ са свободни да вземат решение относно съдържанието на техните одитни доклади.

ВОИ са свободни при представянето на констатации и формулирането на препоръки в одитните си доклади, като вземат предвид, когато е

уместно, мнението на одитирания обект.

Законодателството определя минимума от изисквания по отношение на одитните доклади на ВОИ и, където е уместно, специфични въпроси, които трябва да бъдат предмет на официално одитно становище или заверка.

ВОИ могат сами да вземат решение относно времето за докладване на одитите, освен в случаите, когато съществуват изрични законови изисквания за докладване.

ВОИ могат да приемат предложения за извършване на проверки или одити, отправени от законодателната власт като цяло, от една от нейните комисии или от правителството.

ВОИ са свободни да публикуват и разпространяват своите доклади, след като са били официално предоставени на съответните органи на властта, както се изисква по закон.

Принцип 7

Наличие на ефективен механизъм за проследяване на препоръките на ВОИ

ВОИ представят своите доклади на парламента, на една от неговите комисии или ръководството на одитирания обект за извършване на преглед и проследяване на конкретните препоръки, с оглед предприемане на коригиращи действия.

ВОИ имат своя вътрешна система за проследяване на резултатите от одита, която да осигури правилното разбиране на констатациите и изводите и предприемането на подходящи действия по отношение на изпълнение на препоръките от страна на одитирания обект, както и на тези, направени от парламента, някоя от неговите комисии или ръководството на одитирания обект.

ВОИ представят докладите за резултатите от последващия контрол по изпълнение на препоръките на парламента, една от неговите комисии или ръководството на одитирания обект за разглеждане и предприемане на съответните действия дори в случаите, когато ВОИ имат законови правомощия за проследяване и налагане на санкции.

Принцип 8

Финансова и управленска/административна самостоятелност и наличие на подходящи човешки, материални и финансови ресурси

ВОИ трябва да имат на разположение необходимите и подходящи човешки, материални и финансови ресурси – изпълнителната власт не трябва да контролира или управлява достъпа до тези ресурси. ВОИ управляват сами бюджета си и го разпределят по подходящ начин.

Парламентът или една от неговите комисии са отговорни за осигуряване на съответните ресурси на ВОИ за осъществяване на техните правомощия.

ВОИ имат право да се обръщат директно към законодателната власт, ако предоставените ресурси са недостатъчни за изпълнението на техните правомощия.

